

BRASSÓ

KÖNYVTÁR

ELŐFIZETÉSI ÁR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. (1—10 sor
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bérlet
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknél kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendők

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukas M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

79. szám.

BRASSO, Szombat, július 11-én.

I-ső évfolyam 1885.

Előfizetési felhívás

„BRASSÓ“

ozimű

politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lapra.

Lapunk július elsejével a második félévbe lép-
vén, ezennel új előfizetést hirdetünk. Eddigi t. elő-
fizetőinket kérjük tisztelettel, szíveskedjenek előfizeté-
seiket mielőbb megújítani, minthogy lapot csak úgy
küldhetünk, ha az előfizetési díjak rendesen bekül-
detnek.

A hazafias cél iránti tekintetből kérjük lapunk
szíves terjesztését.

Előfizetési ár:

jul.—decz. (fél évre) 3 frt 50 kr,

jul.—szept. (negyedévre) 1 frt 80 kr.

Külföldre félévre 10 frank.

Az előfizetések legcélszerűbben postautalvány-
nyal küldendők a „Brassó“ kiadó-hivatalába (Alexi
könyvnyomdája, színház-utca 95. sz. a.)

Kívánatra bárkinek mutatóvány-számmal kész-
ségesen szolgálunk.

Mint eddig, úgy ezentul sem fogunk kimélni
semmi anyagi áldozatot, csak kérjük a t. közönség b.
tömeges előfizetését, mit remél

a „BRASSÓ“ kiadóhivatala.

A vámtárgyalások.

Budapest, 1885. július 7.

(n—.) A miniszterelnök s pénzügyminiszter
Bécsbe utaztak, hogy ott közös miniszteri ta-
nácskozáson az új közgazdasági kiegyezés
utjait egyengessék.

Az tény, hogy valamint Ausztriában, úgy
nálunk is, számba alig vehető töredékeket le-
számítva, mindenkit az a szükségérzet ural,
hogy e kiegyezés minél simábban s rázkód-
tatás nélkül megkötethessék, s az is igaz,
hogy ebben a monarchia együtvé tartozásának
érzete s a duálisztikus államrendszer vérré s
hussá válása viszi a főszerepet. Az bizonyos,
hogy a kiegyezés meglesz, Ausztria s Magyar-
ország az új kiegyezés tíz éve alatt is együtt
védi a külföld ellenében érdekeit, csak az kér-
dés, hogy miképen? a szabad kereskedelmi
rendszer, vagy pedig a magas vámokkal való
érdekvédelem elve lesz-e irányadó?

Fájdalom, hogy ezt meghatározni nem
tölünk függ. — Számolnunk kell azon adott
helyzettel, melyet számunkra Németország véd-
vamos politikája teremtett, s magatartásunk
attól függ, hogy Németország megmarad-e ezen

politikája mellett vagy pedig visszatér a szer-
ződéses viszonyhoz, mely mellett mindketten
jól lehetnénk érdekeink kölcsönös méltány-
lásával.

Ha Németország megmarad védvamos
prohibitív politikája mellett s így Ausztria-
Magyarország nyers termelését továbbra is ki-
zárja piaczaíró, — akkor nekünk sem marad
egyéb hátra, mint hogy nyerstermelésünket
mi is más államok nyerstermelési versenye el-
len megvédelmezzük. Ekkor aztán bármily
sováran sürgessék is Ausztria iparérdekei a
román piacznak megtartását, Magyarország
bele nem egyezhet annak árába, tudniillik a
román nyerstermelés konkurrencziájának nyers-
termelő országunk veszedelmére leendő elfoga-
dásába. Ha egész Európában a védvamos irány
az uralkodó, akkor mi sem hagyhatjuk ural-
kodni a szabad kereskedelmi rendszert, mely-
ért különben is csak a közvetítő kereskedelem
lelkesedik s a nagy, virágzó iparral bíró or-
szágok, melyek más államok nyers termelésére
s iparcikkeket fogyasztó piaczaíra vannak
utalva.

Ausztria és Magyarország szerencsére nem
tarthatják veszedelmüknek a védvamos irány
esetleges győzelmét. A közgazdasági viszony
köztük megállapítható úgy, hogy Ausztria ipara
hálás piacot találjon nálunk, a nélkül, hogy
a magyar ipar lendülésének gátja legyen, s a
két ország fogyasztása nem engedi saját zsir-
jába fulni a magyar s cseh gazdát sem. —
Kormányférfiaink bölcsesége bizonyára meg
fogja találni erre a módot, annál inkább, mert
az elkerülhetlen; mi Németország rendszervál-
toztatásában egyáltalán nem hiszünk, vámszö-
vetség kötése a hatalmas állammal politikai
érdekeink sérelme nélkül nem lehetséges, ez
áron pedig még sokkal nagyobb előny sem
kell nekünk.

A huéi lázadás. Courcy tábornok Huéből 7-ik
este 7 órai kelettel a következőket távirja: Korlátlan
urai vagyunk a városnak! Az ellenség csapatai szét-
szóráttak. A követségi épület környékén és a felleg-
vár közelében elterülő több ponton tüzvész ütött ki.
A királyi palota nem szenvedett sérülést. Ez különö-
sen a zuáv zászlóaljnak példás magatartásának kö-
szönhető, melylyel a palotát elfoglalták és most is
őrzik. Mint már tegnap jelentettem, a palota tömér-
dek kincset rejt magában. Csak ezüstrudakban mint-

egy 5 millióra rugó kincs van fölhalmozva. Sejtik
hogy aranyrudakat is rejt a palota. A talált mükin-
cek értéke megbecsülhetetlen. — A tábornok végül
utasításokat kér a kormánytól.

Az erdélyi szászok és a nyelvkérdés.

V.

Fejezzük be szemelvényeinket.

Bebizonyítottuk, mennyire létezik úgy a nyilván-
os életben, mint az iskolában nálunk nyelvkenyszer.
Már most kérdezzük minden részrehajlatlan embertől,
vajjon az erdélyi szászok — mert a „németek“ elne-
vezés ellen néhány év előtt testtel-lelékkel tiltakoztak,
panaszkozhatnak-e elnyomatás felett. S mégis sokkal
rosszabb az erdélyi szászok helyzete — mint ők állít-
ják — az irországi boérnél.

Kartárs ur véleménye és füzetének kézzel
fogható bizonyosságai szerint, lehetséges 15 millió
embert 7 nyelvben kormányozni. Ha ez meggyőző-
dése önnek, akkor arra csak azt mondhatjuk: »Hit
boldogít!« — De kérdem továbbá: Lehetséges, hogy a
társnemzeteknek eltűntassék anyanyelvükben akadémiai
fokra művelődni. Hát a magyar egyetemeken nem
adatik elő rendes tantárgy gyanánt a román és szláv
nyelv? És vajjon nincse-e rendes tanszéke a román
nyelvnek pl. Aradon és Szebenben, a ruthénnek Mun-
kácsen és Ungváron, a szerbnek Pancsován és Ujvi-
déken stb. az ottani középiskolákban és tanítóképző
intézetekben?

A füzet mindent felhoz, a mi csak valahogy bü-
nül róható fel a magyarnak. Így azután a legvégső
eszközhez is nyulnak, a próféta zászlájának kibontá-
sához. Ez nem épen az utolsó, ha a világ félrevezet-
ésére minden eszköz hajótörést szenvedett.

Lássuk már most, hogy kolléga ur s a többi
argonauta hogy vélekedik a vallásügyekről.

Itt elmondja Filtsch ur, hogy az egyházak bir-
nak azon joggal, hogy tanácskozási, jegyzőkönyvi, hi-
vatalos és forgalmi nyelveket önként válasszák.
Azután így végzi e pontot: „Ellenben a nemzetiségi
törvény 15—16 §§-ainak intézkedései, t. i. hogy a
magasabb egyházi hatóságok és államkormányhoz be-
terjesztendő beadványok hiteles magyar fordításban,
azaz magyarul is előterjesztendők, ép oly igazság-
talanok ésszükségtelenek, mint a közgazdasági
más ágainál, mennyiben úgy a vallásügyi,
mint a többi miniszteriumokban alkalmazhatók a meg-
kívánt számban oly referensek, kik a különböző az
országban divó nyelveket értik.“

Ezek talán füzetének egyetlen szelid tartalmu
sorai.

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Zsiga bácsi.

Zsiga bácsi ifju neje
Nem alhatik, nincsen álma,
Mély fájdalomt ki-kiönti
Könyeinek záporába.

Kérdi férje: mi lehetne
Gyógyító ír szívsebére? —
Nyájas szónak, forró csóknak
Mély sohajtás lesz a bére.

Elmerülve a szép asszony
Egyre sohajt, egyre hervad:
— Szokatlan az új élethez;
Majd beléjön, nem soká tart.

Sűrű könye mint a zápor
Megöntözi halvány arcját.
— Mért sirsz édes? hisz a könyek
Nem teremnek piros rózsát.

De mi történt napok multán? . . .
Vig. beszédes a szép asszony;
Könye nem foly, nem is sohajt,
Piros rózsák a két arczon.

Reggel kelve énekelve
Ugy ingerli öreg férjét,

Megöleli, megcsókolja; —
Már ki látott ilyenfelét?!

Ámul-bámul Zsiga bácsi:
»Isten ugy-se!, furcsa mindez!
Meg kell tudnom ezt a titkot,
Nem bánom én, bármi is lesz.“

Aztán tudja, szemét hunyja
Ifju ember ügyességén;
Ugy megörül Zsiga bácsi
Szép nejének egészségén!

Végh Mátyás.

Afghanistan újabb története.

(Irta Radányi József.)
(Vége.)

Sir Alinak másodszülött fia, Ibrahim, gyenge
személynek mutatkozott, míg Jakub, a fiatalabb,
eszesség és vitézség által tűnt ki. Afzulnak, a leg-
idősb trónkövetelőnek fia, Abdur-Rhaman khán,
hasonlag tehetséges és bátor harczosként mutatta be
magát. Ezen fiatal unokatestvérek atyáik ügyeért mind-
ketten hőiesen küzdöttek. Afzul és fia Rhaman majd
megverettek s menekültek, majd ismét megjelentek s
maguk előtt üzték Sir Alit fiaival egyik rejtékhelyből
a másikba.

A szerencse mégis Sir Ali részén volt. Afzul

győzelme közepett elhalt, rövid idő múlva Azim is kö-
vette bátyját, a vitéz Rhaman pedig Jakub által le-
győztetvén, az országból kiűzetett. 1868. aug. 14-én
Kabul a főváros, Sir Ali hatalmába került, s ő a győ-
zedelmes, ettől fogva egész Afghanistan egyedüli urá-
vá lett.

Ámbár Sir Ali, fiának Jakubnak önfeláldozó vi-
tézsége által jutott a trónra, ezt mégis nem reá, ha-
nem Abdullah Dsán nevű legifjabb fiára, kivel ked-
vencz neje ajándékozta meg, kívánta hagyni. Ezért
az apa és fia között egyenetlenség támadt, mely szin-
leg kibéküléssel végződött ugyan, a mennyiben Jakub
khán előbb Kandahár, később Herát helytartójává
(Sirdar) neveztetett ki; de azért atyjával mindenben
ellentétes politikát követett. Ha Sir Ali az angolokhoz
hajlott, Jakub az oroszokhoz közeledett; a ki atyjával
elégedetlen volt, Herátban menedéket és védelmet ta-
lált. Sir Ali 1874-ben kedvelt fiát, Abdullah Dsánt,
utódának tényleg kijelölvén, Jakub méltó elkeseredé-
sében atyjának levelet írt, melyben igéri, hogy neki,
míg életben lesz, engedelmeskedni fog, de mihelyt sze-
meit behunyja, »fogaival és körmeivel« harczoland,
hogy a gyermeket trónjától megfoszsza. Midőn pedig
ezért atyja meg akará fenyeíteni, fogta magát s csapa-
taival megszállta Kandahárt. Ujból kibékülnek és Ja-
kub Kabulba megy, ott azonban ismét összezőrrennek
s atyja hirtőnle záratja, honnan csak az indiai kor

Az Erdélyből sugalmazott cikkek után itélve a magyarok e téren is a legtűrelmetlenebb emberek voltak és mégis ellenkezőt mond rólunk az egész európai sajtó. Mily türelmesek azonban az erdélyi szászok; mily méltányosak saját hitfeleikkel szemben, miként tiporják lábba saját egyházi intézményeiket, ha a magyar nyelvről van szó, azt a sok közül csak véletlen kiemelt esetek igazolják.

Ily esetekül hozza fel a jeles polemizáló a brassói bolonyai evangélikus magyar egyház önállósításának és a kis- kapusi ismeretes papválasztás ügyét, melyeket mind alaposan ismer.

Azután áttér a hétfalusi magyar esperesség ügyére s ezzel be is fejezi a bírálatra vonatkozó részt. A mi ezután következik, az a szász nép bemutatása s a délmagyarországi németek helyzetének ismertetése. De mi itt végezhetünk. Izlettetőül a talpraesett bírálatból talán eleget is adtunk volna már, — sőt talán sokat is. — De mi azon hitben élünk, hogy a t. olvasó ezt ép oly élvezettel olvasta, mint mi az eredetét.

Ezek után csak azt mondhatjuk szász testvéreinknek: Igazság jöjjön el a te országod!

Városi ügyek.

Brassó város közgyűlése

— július 8-án. *)

Brassó város képviselő testülete f. hó 8-án közgyűlést tartott, melyen több érdekes s a városra nézve fontos ügy nyert elintézt.

Az első pont Koós Ferencz kir. tan. tanfelügyelő átirata volt, melyben segítyt kér az ipariskola számára.

Kétséget sem szenvedett, hogy a város e kérelmet meg fogja tagadni, mert hát magyar iskoláról van szó s nem idegen ajkúrol. Magyar tanügy számára Brassó városnak nincs pénze.

A 2. pontott a korcsmabérlési feltételek megálapítása képezte. E helyen a gyűlés igen nevezetes határozatot hozott. A négy község korcsmabérlése egyszerre, egy félnek akarván kiadni, a mi természetközszégsen korlátozta volna a versenyt. Így azonban minden regáléja külön bocsátandó versenytárgyalásra.

Az eczetsav és naphta stb. behozatali díjai felémeltettek.

Pinczéznők s pénztárosnők tartása üzletekben az ipartörvény keretébe tartozván, ezek szabályozására egy külön szabályrendelet dolgoztatott ki.

A tárgyalás egyik legérdekesebb pontját a piactéri pissoir ügye képezte. Hosszu vita után végre kimondotta a gyűlés ezen pissoir elhelyezését az áruház elé, még pedig olyképpen, hogy onnan agyagesövek vezessenek a főcsatornába.

Ö-Brassóban egy kut fog épített is ezzel Tentset városi kutépítő bizatott meg.

Biró József rendőregény betegség miatt szolgálatképtelen lévén, kérése folytán fél évi fizetését kapja végkielégítésül; ugyanezkor felemeltetik a városi bíróság díjnokának — a ki egyszersmind végrehajtói teendőket is végez — fizetése havi 10 frttal.

A legközelebbi tárgyat a brassói törvényszék elnökének átirata képezte, melyben kéri a várost, hogy az igazságügyi épület részére engedje át a kijelölt helyet.

*) Mult számunkból tér szűke miatt kimaradt. Szerk.

Ez ügyben a gyűlés szintén elutasítólag határozott, minthogy a kívánt telket már két év előtt átadta a román iskolának torna-tér gyanánt s ez ügyben a szerződések már rég jogérvényesek.

Az utolsó tárgyat Brennerberg polgármester kérénye képezte, a ki a szabadságért folyamodik.

A gyűlés a polgármesternek két havi szabadság időt ad. Távollétében a legidősebb tanácsos fogja őt helyettesíteni. (Hát időszaki választások mellett is van legidősebb? ... Hisz az összes tisztviselőket egy időben választják! ...)

„Kronstadt voran!” Másutt a városnak rangban követő első tisztviselője helyettesíti a polgármestert, nálunk ez is másként van. Még sokra vihetjük — az absurdumokban. Szerk.)

Ezzel az ülés véget ért.

Román lapszemle.

Brassó, 1885. július 10.

„Szükséges, hogy népünk — a ruthének — fokozatosan megtanulja a haza, az államnyelvét is, mely nálunk a magyar. Hiu törekvés volna részünkről szembe szállani a korrallal, mikor mi azt kívánjuk mindenkor, hogy éljünk a segélyvel, mely nem tőlünk, hanem hazánktól, annak egyházi kormányától épen úgy, mint világi kormányától ered. Ez okból helyesljük azt az irányt, hogy népiskoláinkban behozassék a magyarnyelv, mely népünket nemzeti nyelvének és és ruthén nemzetiségének elvesztése nélkül, melyet tőle senki elvenni nem is akar, nem is képes, a művelődésre vezet.”

Ne örvendjen nagyon a t. olvasó e soroknak, azt híven, hogy a „Tribuná”ból, vagy a „Gazetá”ból, vagy a „Kronstädter”-ből, szebeni „Tageblatt”-ből olvastam és fordítottam volna e sorokat. Hanem azért még is jónak láttam előrebocsátni, mert ez a hazafias ruthének programja, s mert mi türes, tagadás, minden hazafi óhajtja azt, hogy az erdélyrészi szászok és románok is így gondolkozzanak, ilyen program körül csoportosuljanak. Akkor megszűnnék bérczes hazánkban a nemzetiségi izgatás, a hiu aggodalom, hogy az erdélyi közművelődési egyesület a nemzetiségek kiirtására alapított.

Hogy minő más világ van a „Gutin, Hibles és Nagyköhavas” északi oldalain ott a szép Máramarosgyében a románok között is az államnyelvet illetőleg, ezt tapasztalásból is tudjuk, de igazolja a „Gazeta” 140. száma is, melyben ezeket olvasni: „A mivelt románság kevés kivétellel családi körében a magyarnyelvet beszéli. A román lap olyan ott mint a fehér holló. A fiatal ember ott ha mivelt román család körébe megy, az asztalon Petőfi, és Pesti mivelt társalgót találja. A kisasszony tudtára adja a fiatal embereknek, hogy nem tud románul, holott több esetben tud, mert a nép között él. Meg román papok is vannak, kik egyáltalán nem tudnak románul.”

Hogy a „Gazetá”-nak ez nem tetszik, az tudni való. Hogy nincs olyan román pap, a ki ne tudna románul: ez kétségtelen. A „Gazeta” utazója tuloz itt is. Az azonban tény, hogy Máramarosgyében a ruthén és román művelt osztály családi köreiben a társalgási nyelv a magyar, s ez nagyon természetes, mert a máramarosi ruthén és román mivelt osztály fiai és leányai a m.-szigeti magyar iskolákban képeztetnek. De hol is képeztetnék őket, ha nem M.-Szigeten? Bras-

sóba csak nem küldhetik őket s a leánygyermeküket még ide is miért küldenék, mikor még itt sincs a románoknak felső avagy polgári leányiskolájuk. A máramarosi ruthén és román mivelt osztály még örvend, hogy gyermekeit magyar iskolában neveltetheti s esze ágában sincs az állam nyelve ellen zsörtölődni. Ezt csak erdélyi részekben s itt is főleg a nemzetiségi szász és román lapokban észleljük.

Máramarosgyében a „maghiarisearea” magyarisirung-féle vész kiáltásokat, vaklármát minden mivelt ruthén és román apa és anya leneveti, s valóban úgy van mint a „Gazeta” mondja, hogy azt a fiatal embert és fiatal leányt, a ki nem tudna magyarul, nem tekintenek miveltnek s ezt egész természetesnek tartják. Magam is hányszor, de hányszor nem halottam Máramarosgyében mivelt ruthénektől és románoktól azt, hogy Magyarországon minden mivelt em' ernek, nőnek tudni kell magyarul, tartozzék akár melyik nemzetiséghez. Valóban úgy is van, hogy tudnak mindannyian; de aztán nincsen is ott nemzetiségi surlódás. A ki ilyet merne indítani, azt az illető nemzetiségbeliek kilöknék magok közül.

És mi hogyan vagyunk itt az erdélyrészi részekben? Miért kérdezném és miért felelek erre a kérdésre? Kérdezze meg a t. olvasó önmagától és feleljen meg önmagának. Pedig figyelemreméltó, hogy Máramarosgye is a magyar nemzeti fejedelmek alatt Erdély kiegészítő része volt. Ott soha sem halt ki a magyar állameszme; a M.-Szigetre, a szlatoai rónszéki, sugatagi sóbányák mivelésére telepített németek önként megmagyarosodtak egy század alatt; pedig a németiség terjesztésére telepítették oda. Önként magyarokká lettek, nem volt a ki magyarosítsa őket, mert kőültök minden községet még ma is románok alkotnak, kiknek papjai, tanítói, hogy milyenek a magyarnyelvet illetőleg, azt a „Gazeta” is beismeri, csak hogy neki ez nem tetszik, mert felpanaszolja.

Czenkalji.

Színházépítő egyesület.

Mar mult számunkban jeleztük volt egész röviden, hogy a helybeli színház és vigadó építő egyesület, f. hó 7-én közgyűlést tartott.

Tehát kimondatott a színház építés, elfogadtattak a tervek, ép úgy a 80 ezer frtra menő költségvetés és maga a tervezet is.

Részvénytársulat alakuljon 800 egyszáz forintos részvényre s a város biztosítsa e tőkét 5%-kal. Nagyon méltányos kérés. A jövedelem a városé, nincs rizikója mellette, csak az 1000 frt, mit évenként ezen kulturintézményre fordítana.

Tizenheten voltak a gyűlésen, elég kevés, nagyon jellemző. És ezek között is egy kicsike emberke, a ki nagy kicsinységével utjába akar állani a gyönyörű mozgalomnak.

Akkor, midőn a város tiszteletreméltó polgármestere ül az elnöki széken, a ki hivatása folytán is első sorban tudhatja, mi kérhető a várostól és mi nem: feláll egy iczi-piczi kis — magát óriási nagynak képzelő — emberke, hogy mellére verve opponáljon, hogy tiltakozzék az ellen, mintha a város felelősséget vállalna.

Ő városi képviselő, ő hatalmas ember, mert Versailles fővezére, ő — t. i. Ő — nem fogja megengedni (No — no!! —) hogy ezt a város megtegye.

mány közbenjárására szabadul ki s megy vissza Heráthba, hogy működését mint sirdar tovább folytassa.

Mig a versengés apa és fia között tartott, Jakub khán az oroszok barátságát kereste és birta; ezért az angolok őrizkedtek Sir Alit segédsapattokkal támogatni, nehogy Jakub győzelme esetén Kabulban az orosz befolyás jusson tulsúlyra. Semleges magatartást követtek tehát, hogy annak idején a győző fél részére nyilatkozhassanak. Ugyanezen politikához alkalmazkodtak a Dost Muhammed halálával keletkezett s fennebb rajzolt trónviszályok ideje alatt is. India alkirálya Lord Lawrence, kész volt a győzöt elismerni, akárki lett legyen is az, s nem kívánt egyebet tőle, mint az uralkodói tekintélynek de facto helyreállítását. — Ali győzelme után barátságos viszony állott fenn a kabuli és calcuttai kormányok között, mig Rawlinsons könyve: „Oroszország és Anglia a keleten” az emir tudomására nem jutott. E könyv erélyes rendszabályokat javasol az angol-indiai kormánynak, melyeknek célja, megakadályozni Oroszországot a Hinduksig terjedő előhaladásában. Így többek közt, hogy rakja meg Herátot angol csapatokkal, és bírja rá Perzsiát, hogy szállja meg Mervet Afghanistan akarata ellen is. Ez már sok volt az emirnek s keserű hangulatot keltett szívében, úgy hogy az előbbi jó viszony mindinkább hidegült, elvégre pedig az angol segélypénzek megtagadására vezetett.

Durbarba érkező orosz küldöttség ünnepélyes fogadtatását rendelte el, mi ellen az angol ügynök óvást emelt, de oly értelmű választ nyert, hogy az emir nem hajlandó parancsokat elfogadni. Így fejlődött tovább a kölcsönös bizalmatlanság, mig nem 1878 őszén a hadjárat lord Beaconsfield akkori miniszterelnök által Afghanistan ellen megindított.

Erre most ki nem terjeszkedhetünk, csupán azt jegyezzük meg, miszerint Sir Ali után Jakub khán, utána pedig a mostani emir, Abdur Rahman khán emelkedett a kabuli trónra, melynek jogara Heráttól Kasmirig különféle nemzetiségekre terjed ki. És így a két unokatestvér, kik a trónért vívott harcokban egykor oly vitézül állottak egymással szemben, mindketten részesültek annak hiu gyönyöreiben. Abdur Rahman bizonyára olyan személyiség, ki mig karját bírja, sohasem ijed meg egy Komarovtól s társaitól.

Mint ezen rövid történeti vázlat mutatja, az afghánok függetlenséget szerető, szabadelvű, harcias néptörzsek a szó legtágasabb értelmében, kik szabadszellemeük intézményeikért rajongva, azon eszmének hódolnak: „minden afghán egyenlő.” Inkább viszály, mondják ők, és vérontás, mint egy ur felettünk! Ilyen népet bizonyára szívesebben lát az angol szomszédjával, mint az aziátizmussal elválaszthatlanul összefonott moszkovitizmussal. Így, hogy telmes pénzalde-

zattal jár az afghán barátság fentartása, de mennyi-szer többbe kerülne az indiai széles birodalom határszélein felállítandó, s örökösen harczkészen álló nagy hadsereg költsége azon esetben, ha valamikor a két roppant hatalom határai egymást érintenék. — Milyen messze van Samarkand Petschawertől, India északnyugati határállomásától, s itt még is évről-évre 10,000 európai katona állomásoz. Egyéb-iránt nekik van honnan venni a subventiókat, s eddig is azon elvnek hódoltak: „a valódi oekonomia abból áll, nagyon jól vagy épen nem fizetni.”

Az afghánok szintén a maguk részéről teljességgel nem óhajthatnak olyan civilizációt, a minőt Oroszország adhat; minélfogva a józan megfontolás természetesen inkább az indó-brit-szövetséghez tereli őket. Ezen viszonyok nyújtják legbiztosabb zálogát még hosszú időre a béke fenállásának, föltéve, hogy Anglia valóságos oroszlán marad s minden perczen bátor homlokkal, imponáló magatartással áll elébe a leselkedő orosz falánkságnak.

Az áriai kultúra klasszikus talaja, hol egykor Ariana (most Herát), Arachosia (most Kandahar és Kabul) állottak, méltó arra, hogy a szabadságtiprók zák lova patkójának érintésétől örökre megóva maradjon.

Ezt merte mondani egy Brassó városi képviselő, egy ügyvéd, a kit egyszer az elnéző elnök mégis kénytelen volt higgadt-ágra inteni.

A szót kellett volna megvonni tőle.

Hát bizony Ádám Károly ügyvéd urnak nem kell színház Brassóban, megél ő a nélkül is. Elhiszszük neki, ha nem is bizonyítja.

Őt a városi szász képviselők szónokának vélték a jelenlétük. Nem hiszszük sokkal okosabbnak tartjuk mi szász városatyáinkat, semhogy ezt róluk feltételezzük. Más oldala van ennek. Ő kelme fél, hogy ha itt állandó színház lesz, a magyar Thalia út itt sátrat s akkor... akkor... no, de minek is mondjam. Ez ellen akar ő opponálni, így szereti ő feltüntetni a dolgot, hogy nagy(!) népszerűségét növelje az ő táborában.

Falra hányt borsó!...

Csak volna itthon Bartsch. Őt színház sem sok. Csak hogy legyen dolga neki. De ezt Kärtisch építené, a ki az ő akaratuk nélkül lett városi főmérnök, azért nem szabad, ő nem engedi! a városnak kezeséget vállalni.

No, de majd megválnak. Hanem hát, hogy is szól a népdal:

„Ugyan édes kis legényke,
Mi nem jutna az eszébe?
Jó lenne, jobb lenne,
Ha — — — — —“

Egy szerényebb.

Az ipar és iparos osztály fejlődése kapcsolatban a nemzetgazdaságtan elveivel.

(Folytatás.)

De nagyon tévednénk, ha azt hinnők, hogy a görög iparosok magunkféle szabad polgárok voltak. Nem. A görög nemzet, mely tudomány és művészetek tekintetében megközelíthetetlen magaslatra emelkedett, mely ebből folyó hatalmánál fogva uralkodott a tenger és szárazföld akkor ismert birodalmának nagy része felett, mely szabadságszeretete által eszményképe lett a későbbi nemzeteknek: nem tudott teljesen felülemelkedni az elavult kasztrendszer hibás politikáján; nem tudta legyőzni a kiváltságos osztályok öröklött téves ambícióját; nem részesítette a szabad polgárság áldásaiban honfitársainak azon sokszorosan nagyobb számát, kik földmiveléssel, iparral és kereskedéssel foglalkoztak s kik ez által a nemzeti vagyonsodás előmozdításában a legnagyobb mértékben részt vettek.

Az osztályok közötti egyenlőtlenség kitűnik azon mythosból, mely beszéli, hogy az alkotó isten az egyes osztályok tagjait különböző anyagokból készítette, illetőleg különböző fémeket kevert mindeniknek a lelkéhez, még pedig az uralkodóknál aranyat, a hadakozóknál ezüstöt, a földmivelőknél és bér munkásoknál vasat és érczet.

A görög államok közt csak Athén volt az, mely democraticus szervezetével arra törekedett, hogy az embereket az osztály és állás egyoldali előítéleteitől megszabadítsa, hogy a becsületes kereseti módnak tiszteletet szerezzen, hogy a kasztszerű korlátoltság minden alakját eltávolítsa és eképen a szabad verseny által az ipar felvirágzását előmozdítsa. Ellentétben ama nagyúrinnak látszó tétlenséggel, mely inkább koplalni kész, mint oly keresethez fogni, mely szabad hellénhez nem látszik méltónak: Athénban gyalázat volt a tunyaság s tisztesség a munka, kivált ha azzal a szegénységén tudott valaki segíteni.

Ekként Athén lett az ipar és kézimunka képzőiskolája, minden magasabb gyárszerű készítésnek főpiacza, hol az árak meghatározottak és az izlés megállapított. De a polgárok szerepe e téren itt is csak arra terjedt, hogy a munkára felügyelvén, azt találékonyság által tökéletesítsék, a munka értékét kereskedői szellem által emeljék és az üzletnek oly kiterjedést szerezzenek, mely által a kézimunkán felül emelkednek. A munka gépies része a rabszolgákra maradt. Görögországban tehát az iparosok, valamint a kereskedők is rabszolgák voltak. Ezek alkalmaztattak a gyárakban is, mert bár a szabad polgár a rabszolgai munkát lealázónak tartotta is, valamely gyárnak fentartása és abban a munkának rabszolgák által való végeztetése nem ellenkezett a polgár egyéni méltóságával. Az ily gyárban a felügyelők, könyvvezetők, pénztárnokok, számadók mind rabszolgák voltak, kiket uroknak bizodalma e magasabb polczra emelt. Hasonlóképen a kereskedelemnél is a nagykereskedőnek vagy bankárnak másodrendű foglalkozásainál szintén rabszolgák voltak alkalmazva.

(Folytatása következik.)

Kisdédóvoda Brassóban.

Lesz tehát Brassóban magyar kisdédóvoda is. Lesz annyi s ott, a mennyit fentarthatunk s a hol szükséges.

P. Szathmáry Károly óvodaiügyi kormánybiztos f. hó 8-án városunkba érkezvén, 9-én délelőtt óvodák létesítése tárgyában a kulturregylet brassómegyei fiókegyletének választmányával ülést tartott.

Koós Ferencz elnök meleg szavakban üdvözlővén a vendéget, Szathmáry költői képekben gazdag, igen szép beszédet tartott, melyben utalt az óvodák történetére és szükségére, úgy kulturális, mint nemzetgazdasági szempontból. Beszéde végén felhívta a gyűlést, hogy alakítson az egyesület Brassóban is óvodákat, annyival is inkább, mint hogy a kormány s országos kisdédóvó egyesület anyagi támogatására számíthat.

Ezután igen érdekes vita fejlődött ki a kérdés módozatainak megállapítása tárgyában. A vitában részt vettek Koós elnök, Kenyeres Adolf kir. ügyész, Dr. Kádbéó Ferencz titkár, Molnár János ref. lelkész, Moór ev. lelkész, Szterényi József jegyző s Vargyassy Ferencz főgymn. igazgató.

Hosszabb tárgyalás után a gyűlés kimondja, hogy Brassóban legalább két óvodát kíván felállítani, egyet Bolonyában, egyet pedig a belváros oly részében, mely közel Bolgárszeghez. Ugyanekkor kiküldetik egy az elnökből, Bauer János, Dobieckzy Sándor, Dr. Kádbéó Ferencz, Kenyeres Adolf, Molnár János, Moór Gyula, Nagy István, Szterényi József s Vargyassy Ferencz tagokból álló bizottság, mely számbavéve a 3—6 éves gyermekek számát, jelölje ki a helyeket, állítson össze költségvetést s terjesztsze javaslatát a választmány elé, még pedig lehető rövid idő alatt, hogy az óvodák mielőbb megnyithatók legyenek.

Ezután elnöklő tanfelügyelő igen szép szavakban köszönte meg a vendég szíveségét, mire Szathmáry ur támogatását mindenkorra ígervén, a gyűlés minden egyes tagjával kezét szorítva, a jelenvoltak lelkes éljenzése közepette eltávozott.

Mint értesülünk, P. Szathmáry Károly ur megtekintette a szász nagy templom nevezetességeit s azután a hétfalusi óvodák megtekintésére indult.

Fürdő - levél

Előpatak, 1885.július 7.

Tikkasztó hőség nehezedik Brassó város szűk, kanyargó utcáira, s a majdnem függőlegesen letekintő napsugarak, kihaltta, unalmassá teszik a különben sem sok élvezet nyújtó várost. Itt ott ügyeleg egy egy dolog nélküli siheder, kalapja mélyen szemébe van huzva, mintha szégyelné, hogy dolog nélkül bolyong ide s tova; pedig dehogy szégyenlős az isten adta; de a nagy hőség, az egyhangúvá lett város tették oly világfájdalmassá, hogy észre nem veszi, vagy nem is akarja észre venni a kocsik hosszú sorát, melyek kedves arcokat rejtve magukban a szél rózsza minden irányában igyekeznek elhagyni a várost.

Rajta tehát ne legyünk utolsók a menekülők között, foglaljunk helyet mi is egy kocsi-bau, s meneküljünk mi is.

A gondolatot rögtön tett követi, s alig fél órai időköz után kocsink robagva megy ki a városból, hát egy merész kanyarulással az előpataki utra tér át. — Nekem, kinek a kocsi-ban szemközt jutott hely, alkalmam volt Brassó festői tájképét egész pompájában szemlélni. Csak nevettem társaimat, kik a hátsó ülésben főfelkelve kocsisunk tollas kalapján s szivarjának bodor füstjein kívül mit sem láthattak; pedig a körülöttünk dus kalászt hullámzó tér, a háttérben zöldlombbal borított Czenk, alatta a már alig látszó város kiemelkedő tornyaival, majd a hegyes csucsban végződő Schuller, Piatra mare, Bucsecs és Királykő, egyike a legfestőibb tájképet varázsolják elénk.

Lassan-lassan eltűnik a város, s a meredek Czenk a háta megett égne meredő havasok mellett kicsike dombbá töpül alá, hogy helyet adjon egy valódi schweiczi tájképnek.

Itt már a havasok világa kezdődik. Messze keskes ködben merész hajlásu csúcsaival mintegy megkoronázza a tájképet a Bucsecs; jobbra bizarr alakú hegyháttal fellegek közé emelkedik a Királykő, körös körül különbnél külön alakú erdő borított hegyek zárják körül az itt alant szeliden elsímuló völgyet.

De nem uti rajzot akarok írni, elég az, hogy a festői tájképet élveztem, s a ki még élvezni akarja, menjen Előpatakra, de figyelmeztetem, hogy a kocsi-ban szemközt üljön, nehogy festői tájkép helyett savanyu pipafüstöt élvezzen, mint a hogy élvezték uti társaim.

Két órai sebes hajlás után Előpatakára érkezünk. Ha a fürdőkön uralkodó drágaságot tekintjük úgy Előpatak a kontinens fürdői között csakugyan nem a legutolsó helyet foglalja el.

Meg is látszik ez a fürdő vendégek létszámán nagyon, csak imitt, amott ödöng egy-egy vendég, mintha már az ősz hideg szele septe volna ki a fürdő sétányát. (Talán a rossz időjárás s nem a drágaság okozza ezt. Szerk.) Hasztalan sir-ri a hegedű, hiába lelkesít a czimbalom, s elkeseredésében hiába puffog néha, néha az a bolond nagy trombita, csak nem gyúl a vendég, csak nincs nagyobb mozgás.

De mi az, mi zaj riad, mi nép tolong amott a perronon, tán még kevés az áldozat, s több a kíváncsóság? Trombita harsog fel, s a népek ezrei, az az

hogy a fürdő közönség a főkut előtti perronra siet. A kíváncsiság, e női főerény pihenni nem hagyott s a zaj okát megtudandó, a főkut felé csalogatott.

Huszonöt! fünf und zwanzig! douećeci și cincî! hangzik a vezényszó.

Miféle különös hadsereg ez, hogy ilyen vezény szavai vannak, mit jelent az a mély csend és figyelem, melylyel végig hallgatják a számitó ész száraz számjait.

Ah! egy mosolygó arcz közeledik felénk, kezében kitárt zöld legyező, ajkán derült mosoly; s mielőtt a szokásos udvarias köszöntést megtennők, édes csengő hangon szól: „tombola-jegy“ reménylem, ön, mint hadfi, s jó hazafi a vereskereszt egylet háromszék megyei fiókegyletének női küldöttségétől egy jegyet csak vásárol; s ezzel elémbé tartja az előbb zöld legyezőnek vélt tombolajegyet.

Bocsánat nagysád, a nyereség vágy nem természetem, s azután csak fájna tudnom, hogy jegyei kevésbbé szerencsések, mint igéző mosolya.

Harminczhat! hangzik újra a kihuzott szám. Nő lássa a kihuzott szám épen itt van a táblán; még sem veszi meg?

Jó, úgy megveszem, ha a táblákkal szívét is eladja nekem.

A mosoly helyét komoly gondolat foglalja el, s kevés vártatva újra mosolygva nyújtja át, a tombola jegyeket, itt vannak úgy mond, ha tombolát nyer, úgy álljon köztünk a vásár.

Egy igéző szelid mosoly vonul végig arczán, mi közben kezem zsebembe téved, s a tombolajegyek árát piczi kezébe teszem le.

A kis daemon pedig vig mosoly közt újra tovább szokell most és újra leigéző szelid mosolyával.

En megkönnyülve egy pár forinttal, avagy gondol, számolom 10. 20. 30. de a judási számok mit sem hoznak.

Elhangzik az utolsó szám is, a közönség örvendezve a nyeremények felett, szétoszlik a sétány minden ága felé, csak én vagyok még ott mint egy reményben csalódott, forgatva kezeim közt a zöld táblákat, egyre mormolva 10. 20. 30.

Csengő nevetés szakítja félbe merengésemet. — Nos ön még mindig tábláival veszezkedik, nyert-e tombolát?

Igen... az az hogy nem... de... itt elakadt szavam.

Hahahaha, menjen ön hamar öltözni itt, az idő, mindjárt kezdődik a bál, reménylem, ott majd kipótolja, a mit itt vesztett. Isten velünk.

Fényesen kivilágított teremben vagyunk, a közönség már össze van gyűlve, s csak amugy villognak a szemek a vágytól, hogy a sikos parquetten végig lejhessenek.

Megsendsül a zene, s a Rákóczy hangjai után csárdásra kél az ifjúság, melyet keringő, s ezt négyes vált fel. Ekkor volt alkalmunk a szépek során végig nézni. Hogy mily szép angyalokat láttunk itt s kik voltak azok, azt most meg nem mondom, — csak hogy tény az, miszerint sokan s gyönyörűek voltak.

A jókedv, mely minden arczon sugárzott, késő éjfél óráig tartotta össze a társaságot, s csak miután másodszor szólalt meg a kakas, oszlott szét, magával vive egy kedélyesen eltöltött éj kedves emlékét, a mi kárpótolni fogja a tombolán ejtett veszteséget. D. F.

Helyi és vidéki hírek.

Az első erdélyi bank részvényeit — mint értesülünk — a magyar orsz. banktól egy szász konzorcium mind megvette. A hír megerősítésre vár.

Postalopás. Rosner brassói cs. kir. román udvari szállító, Bécsbe küldött egy csomagot, melynek tartalma állítólag egy drb. ezüst serlegről (régi ötvös munka készítés) állott. A czimzett (Bécsben) a mint Rosnert táviratilag értesítette, az ezüst serleg helyett egy drb. hason nehézségű követ talált. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy hol történt a lopás? Itt sértetlen állapotban továbbított. A csomag állítólag értéke 100 ffr volt.

Bartók Sándor predeali t. szolgabíró megörlvén, a mult hetekben N.-Szebenbe szállított. A szerencsétlen ember azonban f. hó 9-én, az ottani tébolydában már kiadta lelkét. Temetése ugyanott f. hó 11-én megy végbe. Béke hamvaira.

Maséroznak a tűzerek. A helyben állomásozó tűzérsg holnap reggel, a N.-Szeben környékén tartandó őszi fegyvergyakorlatokba leendő részvétel végett városunkból eltávozik.

Öngyilkosság. Mint kolozsvári levelezőnk értesít, ott f. hó 7-én Ordán János román eredetű őrmester a gyakorlótérén agyonlőtte magát. Tettének oka beszámíthatatlanság.

Honvédség őszi fegyvergyakorlatai. Bérezes hanzánk honvédsége, az idei őszi fegyvergyakorlatot M.-Vásárhely környékén végzi. A m.-vásárhelyi öszpon-tosításban részt vesznek a Kolozsvárt székelő 78 sz. gyalogdandár kötelékéből: a szászrégeni 28., kolozsvári 30., besztarcezi 31. és 32ik honvéd zászlóalj. A n.-szebenbe székelő honv. dandár kötelékéből: a n.-szebeni 21., a k.-vásárhelyi 24., erzsébetvárosi 25., cs.-szeredai 26. és a m.-vásárhelyi 27 honvéd zászlóaljak, továbbá a 9-ik huszárezred egy lovas osztálya 2 lovas század. Összesen 2829 gyalogos és 300 lovas. A 1á, 20, 22, és 26 honvéd zászlóaly állomáshelyeiken vissza maradnak. Ezek közé tartozik városunk honvédsége is.

Nagy tűz volt Szegeden 8-án délután. A »Budapesti sugárutón« lévő spódiumgyár összes mellék-

helyiségeivel teljesen leégett. Ezenkívül a gyártulajdonosnak nagy emeletes háza és néhány szomszédos melléképület is áldozatul esett a lángnak. A tüzet a nagy szélben csak a legnagyobb erőfeszítéssel sikerült lokalizálni.

A bosszu. Prágában Robitsek Ferencz vaske-reskedő Rapek Ferencz vasöntőt megtámadta s három revolverlövessel megsebezte. Midőn elfogták, azt

vallotta, hogy Robitsek őt tönkre tette, s ezért megakarta magát bosszulni.

A kolera. A járvány folyvást nagy mértékben pusztít. Madridban 7-én heten betegedtek meg és hatan haltak el kolerában. A valencziai kerületben 660 betegedési és 409 haláleset fordult elő.

Felelős szerkesztő: **Szterényi József.**
Kiadótulajdonos: **Alexi könyvnyomdája.**

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885. hó július 9-én.

Román papírpénz a 20 frankos	8.92 vétel	8.95 eladás.
ezüstpénz a 20	8.85	8.92
Napoleon d'or (aranypénz)	9.85	9.88
Török lira	11.08	11.12
Orosz imperial	10.08	10.12
Arany	5.80	5.84
Orosz papírrubel	124.—	125.—

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 7631./1885.

(167) 2-3

Pályázat.

A helybeli rendőrkapitányságnál üresedésbe jött 450 frtnyi évi fizetéssel és 100 frtnyi lakpénzzel összekötött irnoki állomás betöltésére pályázat nyitattik.

Pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint iskolai tanulmányaikra, a három hazai nyelv ismeretére és az írásbani jártasságra vonatkozó okmányaikkal felszerelt kérvényüket folyó hó 22-én délutáni 5 óráig ezen tanácsához nyújtsák be, s egyúttal okmányilag mutassák be, hogy feddhetlen előéletűek és hogy a 40-dik évet még tul nem haladták.

Brassó, 1885. július hó 7-én.
A városi tanács.

Szám 512./1885.

(166) 2-3

Pályázat.

A m. kir. vesztégintézeteknél egy II. osztályu vesztégőri állomás megüresedett. Ezen állomásra, melyre első sorban az 1873. évi törv. czikkben körülírt kiszolgált altisztek is tarthatnak igényt, ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak tehát mindazok, a kik ezen vesztégőri állomásra pályázni kívánnak, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket 30 nap alatt közvetlenül, ha pedig más hatóságnál vannak alkalmazva, előttes főnökség útján a m. kir. vesztégintézetek felügyelőségéhez Brassón nyújtsák be.

Brassó, 1885. július hó 5-én.

A m. kir. vesztégintézetek felügyelősége.

5056./1885. számhoz

(165) 3-3

telekkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy

Reiner Ferencz végrehajtónak Lukas János végrehajtást szenvedő elleni 47 frt 55 kr. tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő, a földvári 212. számú telek-jegyzőkönyvben A + 1. 3—12. és 14. rendszám alatt foglalt ingatlanokra az árverést 548 forintban ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebbi megjelölt ingatlanok az 1885. évi szeptember hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor Földvár község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak — végrehajtató kivételével — az ingatlanok becsárának 10%-kát készpénzben, vagy az 1881-dik évi LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv.-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1885. évi június hó 20-ik napján, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Deési, elnök.

Fára, jegyző.

Szálloda-berendezés.

250 drb. csaknem egészen új nádszék,
továbbá 50 drb. asztal
jutányosan eladó.

Hol? megmondja e lapok kiadóhivatala.

(163)

[4, 9, 11.]

3-3

Haluskay András

kalapgyáros BRASSÓBAN

értesíti a n. é. közönséget, hogy bolthelyiségét

a Montaldo-házba

Nagy-utcza 488. sz. a.

tette át, s kéri tisztelettel b. látogatásait.

(168) 1-3

(156) 3-

Egy szép nagy bolthelyiség

a főpiacson, Lensor 26. szám alatt, valamint egy a a főtérre néző lakás a második emeleten azonnal kiadó.

Bővebbet ugyanott az első emeleten.

Iskola Alapítvány. Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár

H i r d e t m é n y.

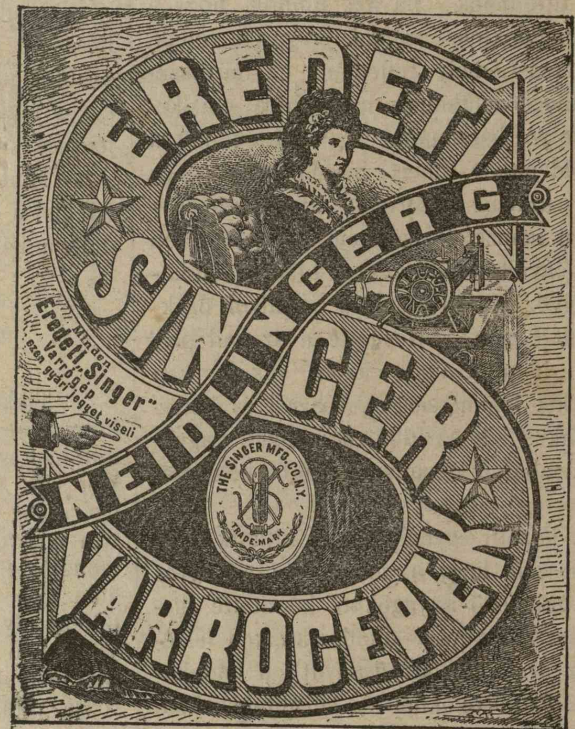
Egy 8 és egy 6 lóerejű, a legjobb karban levő és aránylag keveset használt Robey és Társa-féle gőzeséplőgép a hozzá tartozó kazánokkal és mindennemű felszereléssel rendkívül olcsó árban és esetleg igen kedvező feltételek mellett eladó. — Megtekinthető Uzonban Mantsu Theodornál.

Ugyisint egy a legjobb karban levő, rendkívül erős szerkezetű, 20 lóerejű Locomobil, darmstadti gyártmány, továbbá 2 velencei módosatra fából épült fűrész Gatter egy és két késre alkalmazható, azonkívül egy körfűrész asztalostól, egy fűrészfogvágógép, egy fűrészkesztő gép és többnemű fűrésztelephez szükségeltető eszközök jutányos áron eladók. — Értekezhetni a tulajdonos

(88) 19 -

Malcher Móránál, Brassóban

NEIDLINGER G.
BRASSÓ, nagy-utca 492. szám a.

NEIDLINGER G.
BRASSÓ, nagy-utca 492. szám a.

Házi használatra, fehérnemű-varrásra.

valamint

szabók, cipészek, kárpitosok,
nyergesek, kalaposok stb. részére. (79b) 4-10

Az eredeti SINGER varrógépek

minden más gépektől különböznek:

a mechanizmus tökéletessége, egyszerű szerkezet, tehát könnyű kezelés, felülmúlhatatlan munkaképesség és tartósság által.

NEIDLINGER G., Brassóban, Nagy-utca, 492. sz. a.

— A bőr új zománcát mindig megtartja. —

József főherczeg

s a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter és számos főúr, gazda és állatorvos a legnagyobb elismeréssel tüntette ki

Nemencsek J. és társa

kizárólagosan szabadalmazott találmányait, u. m.

fekete bőrkenőcs, 1 kiló bádogdobozban 1 frt. 20 kr;

sárga bőrkenőcs, 1 kiló 1 frt 60 kr;

géphajtó-szijkenőcs, egy kiló 1 frt 40 kr;

velencei kettős bőrlakk, 1 liter 3 frt;

bőrmosó szappan, egy nagy darab 1 frt;

állat-gyógy- és patakenőcs, 1/2 kiló 2 frt;

fekete viasz, egy nagy darab 1 frt; — s a híres gyógyerejű

Sultana növény-szappan,
egy doboz ára 1 frt.

Nemencsek J. és társa

első magyar, kizárólag szabadalmazott fekete bőrkenőcs, bőrlakk, állat-, gyógy- s gyógynövény pipere-szappan gyára.

[84] 11 12

— A fent kitett találmányokból kisebb mennyiség is megrendelhető. —

Czím: Budapest, X. Kőbánya, Lázár-ház.

Miután igen sok visszaélés történik árúimmal, figyelemztetem a nagyérdemű közönséget, hogy egyedül a nálam rendelt és gyáramból küldött árúért vállalom felelősséget.

Nem kell mindem nap cipőt tisztítani.